

Revizija zakona EU o industrijskom zagađenju od suštinske je važnosti za smanjenje gasova staklene bašte i zagađivača

Od fabrika do elektrana, intenzivnog uzgoja stoke i rafinerija, industrijski sektor je odgovoran za oko polovinu emisija stakleničkih gasova Evropske unije i 75% proizvodnje opasnog otpada. Industrijske aktivnosti velikih razmera takođe su glavni pokretač zagađenja vazduha, koje uzrokuje 412.000 prerane smrti u Evropi svake godine. Podaci koje pruža industrija takođe pokazuju da ovi objekti - najviše elektrane na uglj - godišnje ispuštaju oko 4.600 tona teških metala u vazduh, vodu i tlo, uključujući otrovni arsen, olovo i živu. Direktiva o industrijskim emisijama ima za cilj smanjenje emisija, promovisanje efikasnosti resursa i sužavanje upotrebe opasnih hemikalija postavljanjem standarda za različite industrijske aktivnosti - takozvane najbolje dostupne tehnike (BAT).

Međutim, direktiva ne pomaže u dekarbonizaciji industrije, dok su rupe i izuzeci omeli njen kapacitet za suzbijanje toksičnih emisija i borbu protiv prekograničnog zagađenja. To znači da je industrijskim operaterima dozvoljeno da zagađuju na opasnim nivoima, a na štetu ljudi i prirode. Dok Evropska komisija otvara javne konsultacije o ažuriranju direktive, kampanji pozivaju kreatore politike da je prilagode klimatskim borbama i netoksičnom okruženju i pozivaju evropske građane da potpišu peticiju i učine da se njihov glas čuje. Prema Evropskom zelenom dogovoru, Evropska unija je posvećena postizanju klimatske neutralnosti do 2050. godine, a prošle godine lideri EU su se složili da smanje emisiju stakleničkih gasova za 55% tokom naredne decenije. Kako je industrija jedan od ekonomskih sektora koji najviše emituje, za postizanje ovog cilja hitno je potrebna čista industrijska transformacija.

Međutim, trenutna Direktiva o industrijskim emisijama ne bavi se direktno zagađenjem stakleničkim gasovima i klimatskim uticajima. Umesto toga, regulisanje emisija gasova sa efektom staklene bašte prepušteno je EU sistemu za trgovanje emisijama (ETS), koji je prvo i najveće tržište ugljenika na svetu, pokrivajući oko 40% emisija gasova staklene bašte u EU. To znači da vlade EU ne moraju da postavljaju ograničenja na ove emisije prilikom izdavanja ekoloških dozvola u skladu sa IED, niti su dužne da postavljaju obavezujuće standarde energetske efikasnosti na osnovu performansi za postrojenja obuhvaćena ETS-om. Peticijom stručnjaci za zaštitu životne sredine i klimu podstiču Evropsku komisiju da u revidiranu direktivu uvrsti ograničenje emisije gasova staklene bašte.

Nedostatak ograničenja za industrijske emisije ugljenika nije jedina mana Direktive o industrijskim emisijama. Kršenja, odstupanja i izuzeci od pravila industrijskog zagađenja na kontinentalnom nivou dokaz su da trenutni IED nije dovoljno strog.

U Poljskoj elektrana Pomorzani i dalje radi nakon roka predviđenog njenom dozvolom, dok

vlasti zatvaraju oči, umesto da je isključe.

Nemačka je upravo dozvolila da nova elektrana na uglj izađe na mrežu u Dattelnu, ne dovodeći u pitanje podobnost tehnologije, niti uzimajući u obzir dostupne obnovljive izvore kao moguće alternative.

U Sloveniji nacionalni sistem praćenja proizvodi nerealne i netačne izveštaje o emisijama, dok bugarske vlasti zaobilaze IED kako bi omogućile industrijskim objektima da rade u suprotnosti sa ograničenjima zagađenja.

U Rumuniji su novčane kazne izrečene operaterima pogona za prekomerno kršenje zakona da bi se odvratile od kršenja zakona, dok su se u Tarantu u Italiji odredbe IED pokazale nedovoljnim da zaštite radnike i stanovnike od katastrofalnih uticaja na fabriku čelika u Ilvi. Uopštenije, prekomerna fleksibilnost i neodređene zakonske obaveze direktive ostavljaju prekomernu slobodu diskrecije nacionalnim vlastima kada je reč o davanju industrijskih dozvola i sprovođenju zakona. Ovo čini IED sporijim i manje efikasnim u suzbijanju opasnog industrijskog zagađenja i zaštiti zdravlja ljudi i životne sredine. Da bi ispravili ove nedostatke, pregovarači zahtevaju da revidirana direktiva uključi nova pravila nultog zagađenja za fabrike i elektrane primoravajući operatere da ograniče svoj uticaj na vazduh, vodu i prirodne resurse. Arhuska konvencija omogućava javnosti da učestvuje u donošenju odluka o pitanjima životne sredine, da bude dobro informisana i da ima pristup pravdi. Međutim, priče o kršenjima i odstupanjima širom EU takođe su znak da trenutni IED nije podoban da garantuje ekološka prava ljudi. Loše upravljanje industrijskim propisima, nedostatak odgovarajućih instrumenata za praćenje napretka u sektoru i davanje transparentnosti, kao i infiltracija u industriji u procesu definisanja standarda i najboljih dostupnih tehnika bacaju senku na sposobnost građana i civilnog društva da pristupe informacijama i promovišu javnost kamata.

Neskladan primer takve prepreke za transparentnost je nedostatak centralizovane baze podataka o životnoj sredini za industrijske aktivnosti u EU. IED zahteva od operatora velikih industrijskih postrojenja da generišu godišnje izveštaje o usklađenosti i da prate rezultate o ekološkim performansama. Takođe zahteva od nacionalnih vlasti da takve informacije učine dostupnim javnosti, uključujući operativne dozvole.

Međutim, većina država članica ne uspeva da otkrije ključne informacije o aktivnostima koje veoma zagađuju, a mnoge čak ne ispunjavaju ni minimalne zahteve za transparentnošću. Sa svoje strane, EU nije uspela da obezbedi adekvatan pristup podacima koje generiše industrija i da omogući unapređenje usklađenosti i poređenje. Kao rezultat, izveštavanje industrije EU o zagađenju daleko zaostaje za standardnom praksom u nekim drugim delovima sveta, poput Kine, Sjedinjenih Država, Kanade i Meksika. Da bi pomogao u

Nevladine organizacije pozivaju EU da zaustavi industrije koje štete zdravlju

popunjavanju praznine u informacijama, Evropski biro za životnu sredinu pokrenuo je prošle godine Industrial Plant Data Viewer, mrežni alat koji pokreće NVO koji pokazuje koji objekti igraju pravila, a koji ne.

Izvor: meta.eeb.org